

**FACULTAT DE CIÈNCIES ECONÒMIQUES  
DEPARTAMENT D'ECONOMIA APLICADA**

**ECONOMIA CATALANA  
PROGRAMA**

**CURS ACADÈMIC 2007/2008**

**II SEMESTRE  
Febrer 2008 / juny 2008**

**Professor: Rafael Boix**

**Curs 2007-08**

## Objectius i enfocament

L'assignatura té un doble **objectiu**: explicar els trets bàsics de l'economia catalana i dotar a l'estudiant de les eines teòriques i pràctiques per que pugui realitzar l'anàlisi de l'economia catalana.

L'**enfocament** segueix aquesta doble vessant: (1) es revisen els conceptes teòrics apresos en altres assignatures i se n'introdueixen altres nous; (2) s'expliquen les fonts de dades a partir de les quals es poden fer les anàlisis i s'introdueixen eines per fer aquestos anàlisis. I després de les anàlisis? Les anàlisis ens expliquen com funciona l'economia catalana. A partir d'elles podem dissenyar mesures de política econòmica.

Exemples:

1. Són les deslocalitzacions d'empreses un problema real per a l'economia catalana o un invent dels mitjans de comunicació? Si son un problema: com podem evitar-les i fomentar la localització de noves empreses?
2. Què és l'economia del coneixement? És realment tan important per Catalunya aquesta nova forma de pensar l'economia? On està situada Catalunya dintre del context internacional en relació a l'economia del coneixement?
3. És cert que l'economia catalana exporta el 25% del total d'Espanya? Quines implicacions té aquest fet i com podem utilitzar-lo al nostre favor?
4. És el territori català homogeni? Aleshores per què no utilitzar les eines de l'economia regional i urbana per analitzar l'economia catalana? Com analitzo l'economia d'una ciutat? Com es delimita un àrea metropolitana?
5. Sobren o manquen titulats superiors a l'economia catalana? En què anem a treballar el dia de demà? Podem gestionar l'educació i la formació al marge de la resta del procés productiu?

## **Temes**

### **Tema 1. Característiques generals del model de desenvolupament a partir de 1960**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Bases del model de desenvolupament de Catalunya
3. El model de desenvolupament econòmic en els anys 1960s
4. La crisi dels 1970s com a crisi del model
5. Les bases de l'expansió econòmica del període 1986-1991
6. La crisi de 1992-1993 i les seves conseqüències sobre l'economia catalana.
7. L'economia catalana 1994-2007

### **Tema 2. Demografia i mercat de treball**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. L'explosió demogràfica (1950-1975), l'estancament demogràfic (1976-1996) i el nou boom de la immigració (1997-2007).
3. Context institucional i reformes del mercat de treball
4. Magnituds, ràtios i evolució del mercat de treball: població total, població activa, població ocupada i població ocupada assalariada.
5. Salaris i costos laborals.

### **Tema 3. Composició sectorial de l'economia catalana**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Estructura productiva de l'economia catalana
3. Sector primari
4. Indústria
5. Construcció
6. Els serveis i el procés de terciarització

### **Tema 4. Catalunya i l'economia del coneixement**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Marc teòric: introducció a l'economia del coneixement
3. Principals indicadors d'economia del coneixement i comparació internacional
4. Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)
5. La classe creativa

### **Tema 5. Catalunya considerada com una economia oberta**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Entorn macroeconòmic, mundialització i la globalització
3. Comerç exterior
4. Fluxos de capital

5. La balança de pagaments de Catalunya

#### **Tema 6. La localització de l'activitat econòmica a Catalunya.**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Marc teòric
3. Localització de la producció: trets generals
4. Àrees metropolitanes, xarxes de ciutats i policentrisme
5. Sistemes productius locals, clusters i districtes industrials a Catalunya
6. Desequilibris territorials a Catalunya

#### **Tema 7. Economia de Barcelona i la regió metropolitana de Barcelona**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Barcelona y la regió metropolitana en el context internacional
3. Trets bàsics de l'economia de Barcelona
4. Barcelona ciutat i metròpoli del coneixement: canvi estructural i projectes

#### **Tema 8. L'empresa catalana**

1. Introducció, bibliografia i fonts de dades
2. Grandària de l'empresa catalana
3. Les empreses gasela, normals i tortuga. Empreses *start up*
4. Productivitat i formació de capital en la indústria
5. La qüestió de les seues socials de les grans empreses
6. La qüestió de les deslocalitzacions i relocalitzacions

#### **Tema 9. El finançament de l'economia catalana.**

1. Generació d'estalvi i finançament de l'economia
2. El sistema bancari: Banca privada. Bancs amb seu a Catalunya; Les Caixes d'Estalvi
3. La inversió pública a Catalunya i els dèficits infraestructurals

#### **Tema 10. La política econòmica de la Generalitat de Catalunya. Competències econòmiques**

1. Polítiques econòmiques sectorials vs. polítiques econòmiques instrumentals
2. L'Estatut de 2006 i la reforma del sistema de finançament
3. Competències econòmiques de la Generalitat de Catalunya
4. Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya

## Materials

La provisió de materials serà dinàmica i girarà al voltant de la web de l'assignatura:

<http://ecap.uab.es/urban/docencia/docencia.htm>

En aquesta web, i en un apartat reservat per als estudiants, s'introduiran les referències bibliogràfiques de cada tema, les transparències de classe i altres materials addicionals. El password es proporcionarà a l'inici de curs i tant la ruta com el password es trobaran també al Campus Virtual.

## Tutories

**Rafael Boix** (despatx B3-072) Departament d'Economia Aplicada - Universitat Autònoma de Barcelona Edifici B -08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), Barcelona (Spain) Tel. 0034 93 581 2244 / 0034 93 581 1528 Fax. 0034 93 581 22 92 E-mail: [rafael.boix@uab.es](mailto:rafael.boix@uab.es)

Horari: Dimecres de 12:00 a 14:00 i Dijous de 12:00 a 13:00

Les tutories es poden realitzar de forma presencial, per telèfon o videoconferència en l'horari establert a principi de curs. També es poden realitzar les consultes per e-mail durant tota la setmana, a les que s'intentarà contestar amb la major rapidesa possible.

## Avaluació

- Examen final: Obligatori
- Treballs dirigits: el professor plantejarà a principi de curs un treball relacionat amb els continguts de l'assignatura. La realització de treballs dirigits és voluntària.

## Bibliografia bàsica

Boix, Rafael y Vittorio Galletto (2005): "Economia del coneixement i capital tecnològic a l'economia catalana", *Nota d'Economia* nº 82.

Boix, Rafael (2007): La localització de l'activitat econòmica a Catalunya. Departament d'Economia Aplicada UAB (mimeo).

Boix, R. y V. Galletto (2007): "Districtres industrials", en *Memòria Econòmica de Catalunya 2006*. Cambra de Comerç de Barcelona.

Cabré, A. i I. Pujadas (1990): "La población: crecimiento y estancamiento", en Parellada, Martí (director) (1990) *Estructura económica de Cataluña*. Ed. Espasa – Calpe, Madrid.

Castells, Antoni i altres (2000): Las balanzas fiscales de las Comunidades Autónomas (1991-1996). Análisis de los flujos fiscales de las Comunidades Autónomas con la Administración Central. Ed. Ariel-Fundació Carles Pi i Sunyer, Barcelona.

Clos, Joan (2001): "Barcelona, la ciutat del coneixement", Conferència impartida en el marc del Programa de Doctorat sobre Societat de la Informació i el Coneixement de la UOC (Barcelona, 28 de maig).

Garrido, Antoni (2004): "El sistema bancari a Catalunya", *Memòria Econòmica de Catalunya 2004*. Cambra de Comerç de Barcelona.

Hernández J., Fontrodona J., Fontana I. i O. Amat (2000): "Les empreses gasela a Catalunya", *Nota d'Economia* nº 66, p. 31-42

Parellada, Martí (2004): "L'economia catalana. Algunes reflexions sobre tendències recents i models de desenvolupament", *Revista Econòmica de Catalunya* nº 49/50.

Romero, Rafael (2001): " Les infraestructures i el creixement econòmic: el cas de Catalunya", *Situació de Catalunya*, BBVA, pags. 17-25.

Sardà, Joan (1974): Pròleg al llibre "La Economía de Cataluña hoy", Joan Sardà et al. (1974). Banco de Bilbao, Barcelona.

Segarra, Agustí (1994): "Productivitat i formació de capital en la indústria catalana: 1978-1989" a *Revista Econòmica de Catalunya* núm. 26.

Sudrià, Carles (1990): "La industrialización, de los orígenes a la estabilización", en Parellada, Martí (director) (1990) *Estructura económica de Cataluña*. Ed. Espasa – Calpe, Madrid.

Trullén, Joan (1990): "El modelo de crecimiento a partir del decenio de 1960", en Parellada, Martí (director) (1990) *Estructura económica de Cataluña*. Ed. Espasa – Calpe, Madrid.

### **Bibliografia complementària**

Arauzo, Josep M. (2002): "Pautas de localització industrial: estructura productiva i capital humà als municipis catalans" a *Revista Econòmica de Catalunya*, núm. 45, desembre 2002.

Boix, Rafael (2006): Barcelona ciutat del coneixement: Economia del coneixement, tecnologies de la informació i comunicació i noves estratègies urbanes. Ajuntament de Barcelona, Gabinet Tècnic de Programació.

Cambra de comerç (2003): "La deslocalització d'activitats productives a Catalunya i a Espanya", *Perspectiva Econòmica de Catalunya*, juny de 2003.

Generalitat de Catalunya (1995): Pla Territorial de Catalunya. Direcció Gral. de Planificació i Acció Territorial, Dept. de Pol. Ter. i Obres Públiques.

Genescà et al. (2005): La industria en España. Ariel.

Genescà, Enric i altres (diversos anys): Estudi Econòmico-financer del'empresa catalana. DGPE, Generalitat de Catalunya.

López, Guillem i Esther Martínez (2000): "Resultats de l'estimació de la balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central pel període 1995-1998. Noves variants i ajustos", *Nota d'Economia*, núm. 67.

Reig, Ernest (director) (1997): Capitalización y crecimiento de la economía catalana 1955-1995. Fundación BBV, Bilbao.

Tarrach, Anna (2001): "La situació de l'R+D+I a Catalunya" a *Nota d'Economia*, núm. 67.

Trullén, Joan (1999): "La Catalunya ciutats" a *Revista Econòmica de Catalunya*, núm. 36.

Trullén, Joan (2003): "Redes de ciudades y economía del conocimiento. La Cataluña-Ciudades" en Antonio Font (editor) Diputació de Barcelona.

Trullén, Joan; Lladós, Josep y Rafael Boix (2002): " Economía del conocimiento, ciudad y competitividad", *Investigaciones Regionales*, nº 1, p. 139-161.

Vives, Xavier (2002): Centres de decisió empresarial i activitat econòmica: els efectes de la globalització, *Papers d'Economia Industrial*, núm. 17.